

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького

Кафедра: Терапевтичної стоматології

Завідувач кафедри: професор В.М. Зубачик

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
"Сестринська практика в
терапевтичній стоматології"**

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____

Факультет: стоматологічний Курс ___ П ___ Група _____

База практики _____

Львів-201__ р.

Студент

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології" в обсязі обов'язків молодшого медичного персоналу на базі _____

_____ (назва лікувального закладу)

у _____

_____ (місто, область)

Терміни практики: з _____._____ до _____._____ 201 р.

Керівник виробничої практики від кафедри _____ (посада, ПІП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув "___" _____ 201 __ р. вибув "___" _____ 201 __ р.

Підпис відповідальної особи _____

М.П.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології" проводиться відповідно до навчального плану підготовки лікарів-стоматологів та програми практики на II курсі після завершення весняної сесії. Обсяг виробничої практики з догляду за хворими становить 1,5 кредиту (1 тиждень).

Під час практики студенти виконують обов'язки молодшого медичного персоналу на базі поліклінічних відділень терапевтичного профілю обласних, міських, районних закладів охорони здоров'я. Студенти працюють по 6 годин щоденно впродовж 5 робочих днів, у вільний від роботи час виконують самостійну роботу. У відділі має бути графік роботи студентів. Безпосереднім керівником практики студентів є лікарі стоматологи.

Студент до відбуття на практику повинен отримати інструктаж керівника практики від кафедри і отримати програму та щоденник практики; направлення на практику.

Студент, прибувши у заклад охорони здоров'я (ЗОЗ), повинен подати керівникові від бази щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки, уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЗОЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від університету та від ЗОЗ.

Виробнича практика студента оцінюється за чотирибальною системою й враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану.

Студент, що не виконав вимог практики й дістав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, підлягає відрахуванню з університету.

Мета практичної підготовки з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології" полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальністю 7.12010005 «Стоматологія» і є основою для побудови змісту виробничої практики.

Кінцеві цілі виробничої практики з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології":

Оволодіти морально-деонтологічними принципами молодшого медичного фахівця та принципами фахової субординації під час проходження практики терапевтичного профілю.

Оволодіти навичками організації режиму терапевтичного профілю, виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Конкретні цілі виробничої практики з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології" :

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології;
- застосовувати основні принципи, асептики, антисептики, знеболювання;
- вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології, дитячої терапевтичної стоматології;
- набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.
- набути практичні навички санітарно-просвітницької роботи;
- керуватись у роботі принципами медичної деонтології.

ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№ 3/п	Тема	К-ть годин	Дата	Відмітка про зарахування	Підпис безпосер. керівника практики
1.	Терапевтична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна, розділи. Внесок вчених України в її розвиток. Мета та завдання курсу пропедевтики. Будова зуба. Топографія твердих тканин. Будова пульпи та періодонту. Слина. Зубна формула. Ознаки зубів. Клініко-анатомічні особливості будови зубів.	6			
2	Стоматологічні інструменти, їх призначення. Правила стерилізації. Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Принципи та режим класичного препарування. Особливості препарування каріозних порожнин усіх класів за Блеком. Методики препарування каріозних порожнин під сучасні пломбувальні матеріали	6			
3	Пломбувальні матеріали. Класифікації. Лікувальні та	6			

	ізолюючі прокладки: групи, склад, властивості, показання до застосування, методика накладання. Стоматологічні цементи, їх класифікація. Амальгами. Адгезивні системи. Композиційні матеріали, класифікація, склад. Ендодонтія. Ендодонтичний інструментарій.				
4	Анатомо-топографічні особливості будови порожнин та кореневих каналів всіх груп зубів. Ампутація, екстирпація пульпи. Медикаментна та механічна обробка кореневих каналів. Матеріали для пломбування кореневих каналів. Особливості ендодонтичного втручання при інструментально недоступних кореневих каналах.	6			
5	Особливості препарування та пломбування зруйнованих вітальних та депульпованих зубів, нетипових каріозних порожнин.	4			
6	Диференційований залік	2			

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Перелік практичних навиків якими має оволодіти студент II курсу стоматологічного факультету при проходженні виробничої практики з дисципліни "Сестринська практика в терапевтичній стоматології" :

1. Робота із стоматологічним обладнанням та інструментами.
2. Стерилізація стоматологічного інструментарію Обробка виробів медичного призначення:
  - 3.1.1. Дезінфекція виробів медичного призначення:
  - 3.1.2. Передстерилізаційне очищення;
  - 3.1.3. Стерилізація
3. Відпрепарувати каріозні порожнини I-V класів за Блеком залежно від виду пломбувальних матеріалів.
4. Накласти ізолюючі прокладки із різних матеріалів.
5. Накласти лікувальні прокладки із різних матеріалів.
6. Запломбувати каріозні порожнини тимчасовими пломбувальними матеріалами.
7. Запломбувати каріозні порожнини цементами, амальгамами.
8. Провести кондиціонування твердих тканин зубів (емалі і дентину).
9. Відновити зуби композиційними матеріалами хімічного твердіння.
10. Реставрувати зуби композиційними матеріалами світлового твердіння.
11. Провести моделювання, шліфування, пломбування пломб і реставрацій.
12. Виконати процедуру нанесення захисного шару на реставрації.
13. Провести препарування порожнин всіх груп зубів.
14. Навчитися працювати ендодонтичними інструментами згідно їх призначення.
15. Здійснити методику препарування кореневого каналу „Crown-Down”.
16. Здійснити методику препарування кореневого каналу „Step-Back”.
17. Навчитися проводити медикаментну обробку корневих каналів (інструменти та засоби).
18. Провести пломбування корневих каналів силерами різних груп.
19. Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом центрального штифта або одного конуса.
20. Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом холодної латеральної конденсації гутаперчі.
21. Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом теплої латеральної конденсації гутаперчі.
22. Провести розпломбування корневих каналів.
23. Навчитися проводити видалення уламків інструментів із кореневого каналу.
24. Продемонструвати навички санітарно-просвітницької роботи.

Критерії оцінювання виконання практичних навиків:

- виконання практичної навички **без помилок** - 5 балів,
- виконання практичної навички з **окремими недоліками, виправленими самим студентом** - 4 бали,
- виконання практичної навички з **недоліками, скоригованими викладачем** - 3 бали,
- **не виконано практичну навичку** - 0 балів

ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

№ з/п	Назва уміння, практичної навички	Дата складання	Відмітка про зарахування у балах	Підпис
1.	Робота із стоматологічним обладнанням та інструментами.			
2.	Стерилізація стоматологічного інструментарію Обробка виробів медичного призначення: 3.1.1. Дезінфекція виробів медичного призначення; 3.1.2. Передстерилізаційне очищення; 3.1.3. Стерилізація			
3.	Відпрепарувати каріозні порожнини I-V класів за Блеком залежно від виду пломбувальних матеріалів.			
4.	Накласти ізолюючі прокладки із різних матеріалів.			
5.	Накласти лікувальні прокладки із різних матеріалів.			
6.	Запломбувати каріозні порожнини тимчасовими пломбувальними матеріалами.			
7.	Запломбувати каріозні порожнини цементами, амальгамами.			
8.	Провести кондиціонування твердих тканин зубів (емалі і дентину).			

9.	Відновити зуби композиційними матеріалами хімічного твердіння.			
10.	Реставрувати зуби композиційними матеріалами світлового твердіння.			
11.	Провести моделювання, шліфування, пломбування пломб і реставрацій.			
12.	Виконати процедуру нанесення захисного шару на реставрації.			
13.	Провести препарування порожнин всіх груп зубів.			
14.	Навчитися працювати ендодонтичними інструментами згідно їх призначення.			
15.	Здійснити методику препарування кореневого каналу „Crown-Down”.			
16.	Здійснити методику препарування кореневого каналу „Step-Back”.			
17.	Навчитися проводити медикаментну обробку корневих каналів (інструменти та засоби).			
18.	Провести пломбування корневих каналів силерами різних груп.			
19.	Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом центрального штифта або одного конуса.			
20.	Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом холодної латеральної конденсації гутаперчі.			
21.	Навчитися методиці пломбування корневих каналів способом теплої латеральної конденсації гутаперчі.			

22.	Провести розпломбування корневих каналів.			
23.	Навчитися проводити видалення уламків інструментів із корневого каналу.			
24.	Продемонструвати навички санітарно-просвітницької роботи			
	Сума балів за виконання практичних навичок			

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРАКТИКИ

До підсумкового контролю з виробничої практики допускаються студенти, які отримали за виконання практичних навичок з певного виду практики не менше, ніж 72 бали, представили звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики.

Підсумковий контроль, відповідно до вимог програми практики, студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики.

Перелік питань для підсумкового контролю

- 1.** Теоретична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна, її розділи, зв'язок з іншими дисциплінами. Цілі та задачі пропедевтичного курсу.
- 2.** Історичні етапи розвитку терапевтичної стоматології. Внесок вчених України в її розвиток.
- 3.** Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості емалі.
- 4.** Поняття структурної та функціональної резистентності емалі.
- 5.** Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості дентину. Поняття первинного, вторинного та третинного дентину, особливості його утворення.
- 6.** Гістологічна будова, хімічний склад, фізичні особливості цементу.
- 7.** Будова пульпи зуба, її функції. Зміни в пульпі, пов'язані з віком.
- 8.** Будова періодонту, його функція. Вікові та патологічні процеси, що відбуваються в періодонті. Пародонт: поняття, будова.
- 9.** Слина, ротова рідина: склад, властивості, функції.
- 10.** Зубні формули: анатомічна, клінічна, ВООЗ.
- 11.** Ознаки зубів: кута коронки, кривизни коронки, відхилення кореня, контактних поверхонь.
- 12.** Клініко-анатомічні особливості будови різців верхньої та нижньої щелепи.
- 13.** Клініко-анатомічні особливості будови премолярів верхньої та нижньої щелепи.
- 14.** Клініко-анатомічні особливості будови молярів верхньої та нижньої щелепи.
- 15.** Анатомо-фізіологічні особливості будови окремих ділянок слизової оболонки порожнини рота: губ, щік, ясен, дна порожнини рота, перехідних складок, твердого та м'якого піднебіння, язика.
- 16.** Організація та обладнання стоматологічного кабінету: гігієнічні та ергономічні вимоги.
- 17.** Охорона праці лікаря-стоматолога. Професійні захворювання та їх профілактика. Техніка безпеки в стоматологічному кабінеті.
- 18.** Сучасне обладнання стоматологічного кабінету. Види бормашин. Універсальні стоматологічні установки, крісла.

19. Стоматологічний інструментарій для обстеження та лікування хворого, призначення та особливості застосування. Види стоматологічних наконечників.
20. Інструментарій для препарування та пломбування каріозних порожнин. Стоматологічні бори: різновидність, розміри, матеріали для їх виготовлення.
21. Класифікація каріозних порожнин за Блеком, варіанти локалізації їх для кожного класу, атипові каріозні порожнини.
22. Принципи препарування КП: деонтологічний, анестезіологічний, біологічної доцільності, технічної раціональності, збереження тканин пародонту.
23. Принципи виникнення болю під час препарування твердих тканин зубів та способи їх усунення. Поняття режиму препарування.
24. Етапи класичного препарування каріозних порожнин, їх особливості та інструментарій.
25. Особливості препарування каріозних порожнини 1 та 5 класів за Блеком.
26. Особливості препарування каріозних порожнини 2 класу за Блеком залежно від локалізації, наявності чи відсутності сусіднього зуба.
27. Особливості препарування каріозних порожнини 3 класу за Блеком залежно від локалізації, наявності чи відсутності сусіднього зуба.
28. Особливості препарування каріозних порожнини 4 класу за Блеком залежно від локалізації, наявності чи відсутності сусіднього зуба.
29. Особливості препарування КП під сучасні композиційні матеріали.
30. Мікропрепарування (М.І.-терапія): показання, особливості проведення, переваги та недоліки.
31. Класифікація пломбувальних матеріалів.
32. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Вимоги до них. Склад, властивості, особливості приготування та використання.
33. Тимчасова пломба та герметична пов'язка. Визначення. Методика накладання.
34. Лікувальні прокладки: групи, склад, властивості, показання до застосування, методика накладання.
35. Класифікація стоматологічних цементів.
36. Фосфат-цемент: склад, властивості, показання до застосування, техніка замішування.
37. Ізоляція пульпи: поняття. Види ізолюючих прокладок: лайнерна та базисна. Матеріали для ізоляції пульпи: склад, властивості, показання до застосування, методика накладання.
38. Силіко-фосфатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, техніка замішування та пломбування.
39. Силікатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, техніка замішування та пломбування.
40. Склоіономерні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, техніка замішування та пломбування.
41. Поняття контактного пункту при пломбуванні каріозної порожнини,

значення його в патології пародонту, методи відновлення, вибір пломбувального матеріалу.

42. Срібна амальгама: склад, позитивні та негативні якості, техніка замішування та пломбування, шліфовка та поліровка пломби.

43. Класифікація композиційних пломбувальних матеріалів. Склад та властивості, показання до застосування.

44. Протравлювання: мета, засоби і методика проведення. Можливі помилки та ускладнення.

45. Адгезія. Визначення. Види адгезивних систем.

46. Механізм адгезії композиційних пломбувальних матеріалів хімічного затвердіння. Адгезивні системи: склад, властивості, принцип взаємодії з тканинами зуба, техніка застосування.

47. Характеристика адгезивних систем 5 та 6 поколінь. Особливості застосування. Поняття змазаного шару, гібридної зони, колапсу колагенових волокон.

48. Макронаповнені композиційні пломбувальні матеріали: характеристика, показання, техніка пломбування, особливості шліфовки та поліровки пломби.

49. Мікро наповнені та гібридні композиційні пломбувальні матеріали: порівняльна характеристика, показання, техніка пломбування, особливості шліфовки та поліровки пломб.

50. Фотополімеризатори: призначення, фізико-технічні характеристики. Техніка безпеки під час роботи з ними.

51. Пломбувальні матеріали для герметизації фісур (фісурні герметики): види, властивості, методика роботи.

52. Компомери: склад, властивості, показання до використання. Техніка клінічного застосування.

53. Ендодонтія, визначення. Топографо-анатомічні ендодонтичні терміни та маніпуляції.

54. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування корневих каналів: класифікація, призначення, правила застосування. Стандарти ISO.

55. Анатомо-топографічні особливості будови порожнини зуба та корневих каналів різців верхньої та нижньої щелеп.

56. Анатомо-топографічні особливості будови порожнини зуба та корневих каналів іклів верхньої та нижньої щелеп.

57. Анатомо-топографічні особливості будови порожнини зуба та корневих каналів премолярів верхньої та нижньої щелеп.

58. Анатомо-топографічні особливості будови порожнини зуба та корневих каналів молярів верхньої та нижньої щелеп.

59. Трепанация коронки різців: показання, особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.

60. Трепанация коронки ікол: показання, особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.

61. Трепанация коронки премолярів: показання, особливості, етапи, техніка,

інструментарій, помилки та ускладнення.

62. Трепанация коронки молярів: показання, особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.

63. Методика накладання девіталізуючої пасти: інструментарій, лікарські речовини, помилки та ускладнення. Поняття герметичної пов'язки.

64. Ампутація, екстирпація та видалення розпаду пульпи: інструментарій, особливості проведення. Можливості помилки та ускладнення.

65. Препарування кореневих каналів: методико-інструментальна обробка кореневих каналів за методиками „Step-down” та „Crow-down” техніка.

66. Препарування кореневих каналів. Інструменти для машинної обробки кореневих каналів: види наконечників, ендодонтичного інструментарію. Пристосування для видалення відламків інструментів з кореневих каналів.

67. Медикаментозна обробка кореневих каналів: інструментарій, лікарські речовини, сучасні методики.

68. Хімічне розширення кореневих каналів: медикаментозні засоби, особливості проведення. Можливості ускладнення. Підготовка каналів до пломбування.

69. Класифікація матеріалів для пломбування кореневих каналів. Вимоги до них, порівняльна характеристика.

70. Нетвердіючі пломбувальні матеріали для кореневих каналів, антимікробні та протизапальні пасти: показання до застосування, методика та етапи пломбування.

Критерії оцінювання підсумкового контролю з практики:

Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі і включає 60 тестових завдань та 2 ситуаційні задачі.

Правильна відповідь за тестове завдання оцінюється в 1 бал.

При вирішенні ситуаційних задач:

- вирішення ситуаційної задачі **без помилок - 10 балів**,
- вирішення ситуаційної задачі з **окремими несуттєвими помилками - 8 балів**
- вирішення ситуаційної задачі з **суттєвими помилками - 6 балів**
- невирішення ситуаційної задачі - **0 балів**

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за підсумковий контроль становить 80 балів, мінімальна кількість балів – 50.

№	Завдання	Дата складання	Відмітка про зарахування у балах	Підпис викладача
1.	Тестові завдання			
2.	Ситуаційна задача №1			
3.	Ситуаційна задача №2			
Сума балів за підсумковий контроль				

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ

Сума балів за:		Всього балів	Традиційна оцінка	Дата	Підпис викладача
виконання практичних навичок	Підсумковий контроль				

Керівник практики від кафедри

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)